

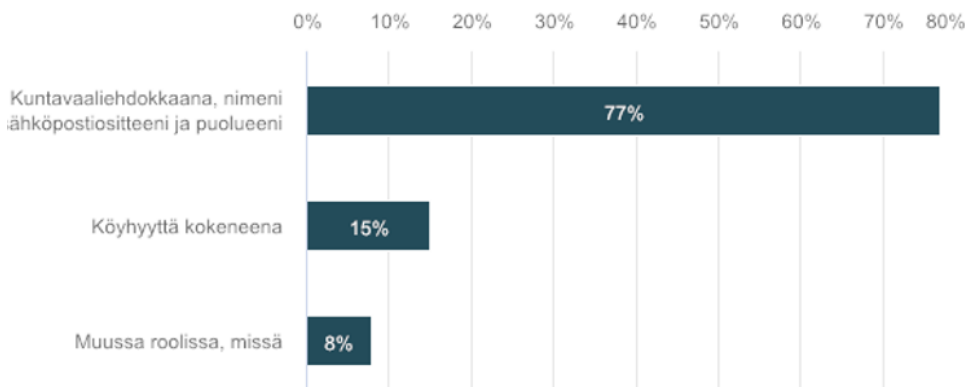
Vastauksia 11.6.2021 asti

Kuka kuuntelee köyhää? -kuntavaalit 21 kysely

Vastaajien kokonaismäärä: 13, josta 10 on kuntavaaliehdokkaana, kaksi köyhyyttä kokeneena, eli erikoisasi-
antuntijana ja yksi muussa roolissa, tavallisena kansalaisena.

Tässä kaikki vastaukset kysymyksittäin.

1. kysymys: Vastaajat

	n	Prosentti
Kuntavaaliehdokkaana	10	76,9%
Köyhyyttä kokeneena	2	15,4%
Muussa roolissa, missä	1	7,7%

2. kysymys: Kuntavaaliehdokkaina vastasivat

†

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa
Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma
Ulla Palomäki SDP, Tuusula
Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula
Elina <u>Sarlund</u> , Keskusta, Laukaa
Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi
Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa
Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu
Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola
Päivi <u>Simi-Kim</u> , Kristillisdemokraatit, Helsinki

3. kysymys: Miten mielestäni työttömien tilannetta parhaiten helpotettaisiin

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:

Lisää kohtuuhintaisia koteja. Asumisen kalleus muodostuu suurimmaksi ongelmaksi erityisesti pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa. Seuraavaksi terveyskeskusmaksujen poistaminen. Seuraavat lääkkeet ovat jostain muuta, kun kunnallispolitiikan toteutettavissa 1) Työmarkkintatuki+toimeentulotuki+asumistuki - pyhä kolminaisuus jota jatketaan 21.5 päivän säännöllä ja leipäjonolla. Tämä ei voi olla enää elämää, josta voisi sanoa nauttivansa. Ongelman tästä tekee sen, että tämä epäpyhän kolminaisuuden piirissä on jo niin iso numero joka on kuudella numerolla piirrettävissä. Epäsuora vaikutus on yli miljoona-

2) Yhteishyödylliset yhteisöt ja asuminen: Asuminen maksaa kaikkiaan liikaa Pakkolaki Kojamolle ja Satolle.

3) Kohtuullisen asumisen kuntakohtainen suurin sallittu maksimi on epärealistinen. Jopa kunnan oma asunto on liian kallis

4) Lex Caruna energian hintaan.

Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma:

Työttömyysetuuden verotus pitää ainakin puolittaa tai poistaa. Varsinkin silloin kun ei saa muuta kuin peruspäivärahaa.

Ulla Palomäki, SDP, Tuusula:

- tuettu työ ja tukitoimet
- palvelujen tunnettavuudella, tukihenkilötoiminta, räätälöity työ
- koulutusmahdollisuuksia lisäämällä, ammatinvalinnan ohjausta yms.
- riittävä tuki työttömyydessä
- työllistävälle tahoille enemmän kannusteta

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Kohtaamalla ja tukemalla siinä, missä ihminen itse kokee tukea tarvitsevansa. Jo nyt erilaiset tutkimukset ja mallit osoittaa, että tämä on toiminta on sekä taloudellisesti että inhimillisesti tehokasta. Nykyinen malli jossa TE-toimisto tarjoaa lähinnä harvoja tapaamisia ja nekin etänä, ei juuri auta tarjoamaan oikeanlaista tukea. Kun istutaan alas ja käydään läpi osaamista, osaamisen lisäämistarpeita tai vaikka osaamisella mahdollisia erilaisiakin tehtäviä kuin mitä on ennen tehnyt, voidaan päästä parhaaseen tulokseen. Tärkeää on nähdä työttömät muutenkin kuin yhtenäisenä. ihmislaumana, vaan ryhmänä jossa erilaisia osaamisia, mahdollisuuksia sekä tarpeita, voidaan oikeasti helpottaa heidän tilannettaan.

Kuntapäättäjät ei tähän voi tuki suoraan vaikuttaa, mutta kaipaisin sitä kokonaisvaltaisempaa sotu-uudistusta, jossa oikeasti myös annettaisiin mahdollisuus erilaisiin lyhyempiinkin työsuhteisiin ilman, että tuet katkeaa usein pitkiksikin ajoiksi. Vaikka tähän ei suoraan voi vaikuttaa, voi yrittää omia verkostojaan viedä asiaa eteenpäin ja yrittää vaikuttaa yhdessä valtakunnantason päätöksentekoon että tämä asia vihdoin saataisiin korjattua.

Elina Sarlund: Keskusta, Laukaa:

Selvitetään oikeasti terveydentilanne kokonaisvaltaisesti. Tarvittaessa lääkärin lausunto työkyvyttömyydestä tai hoitoa mielenterveys/päihdeongelmien ja fyysisten sairauksien kanssa. Osatyökykyisille palkallista osa-aikatyötä ja osa-aikaeläkettä loput.

Ei anneta sanktioita ja vähennetä tuloja, vaan maksetaan osallistumisesta aktiivitoimintaan. Autetaan selvittämään oikeudet palveluihin ja taloudelliseen tukeen sekä realistiset mahdollisuudet kuntoutus fyysisesti ja henkisesti.

Henkilökohtainen tukeminen papereiden ja hakemusten kanssa tai terveystalveluiden saamisessa. Ei odoteta että syrjäytyy kaikesta ja sitten vasta aletaan keksiä tempputyöllistämistä tai pakottaa ilmaistöihin. Kunnille ja järjestöille tukea pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen ja kouluttamiseen sekä tukemiseen. Jokaiselle pitää löytyä mielekästä työtä. Ei vain niitä töitä, joita kukaan ei halua tehdä. Jos ihmisellä rajoitteita, niin etsitään vahvuuksia ja työkykyä joka on jäljellä. Ei pakoteta työhön tai työharjoitteluun, johon terveydentilanne ei oikeasti kykene.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Perustulolla, joka olisi vähintään 800€/ kuulua. Silloin kenenkään ei tarvitsisi hakea työttömyyspäivärahaa ja muita etuuksia.

Voisi helposti tehdä muutaman päivän keikkoja kun tulot ei pienene. Perustulo koskisi kaikkia yli 18 vuotiaita. Peruskoulun päättäneet 15 vuotiaat voisivat saada perustuloa puolet tuosta summasta. silloin ei tarvitsisi ottaa opintolainaa, koska toinen aste on maksuton.

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Mikäli työtön pääsisi osa-aika tai pätkätyöhön, siitä ei seuraisi tulojen aleneminen, vaan hän saisi edelleen työttömyyskorvauksen normaalisti sekä toimeentulotukea tarvittaessa. Tuloraja pitäisi nostaa.

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Tarvitaan perusturvauudistus, joka ei tosin ole kuntapoliittinen asia. On siirryttävä 6 tunnin työpäivään ansiotasoa alentamatta, jotta työssä jaksaminen paranee ja työtä voidaan jakaa tasaisemmin. Lisäksi tarvitaan maksuttomia kulttuuri tapahtumia sekä niin ikään maksuttomia kohtaamispaikkoja. Nämä parantavat elämänlaatua.

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Tarjoamalla heille palkallista työtä.

Ja koulutusta ja muuta apua, joka oikeasti auttaisi saamaan töitä. Ja jos töitä ei ole saatavilla, pitää työttömien työttömyyshyvoinnista pitää huolta. Työttömän terveys, sekä fyysinen että psyykinen ja ammattitaito pitää pysyä parhaalla mahdollisella tasolla koska ei kukaan halua palkata työntekijäksi henkilöä, jolla on terveydellisiä ongelmia, jos tarjolla on niitäkin, joilla ei ole, ja tottakai pitää ammattitaito olla kunnossa kun työt alkaa. Koulutus pitää myös pystyä pitämään ajan tasalla työttömyysaikana. Koulutukseen pitäisi kannustaa vielä enemmän.

Työttömille pitäisi tarjota ajokortista lähtien kaikki mahdolliset koulutukset, kurssit ja kortit, jotta työpaikan saanti ei ainakaan siitä jäisi kiinni.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Haluaisin Helsingissä parannusta alimitoitettuihin työvoimatalveluihin niiden siirtyessä kuntien vastuulle. Nuorten kesätyöseteli olisi edes pidettävä entisellään (eli 9. luokkalaiset ja nyt tehty laajennus 17-vuotiaisiin). Valtakunnan tasolla työttömien tilannetta on riepoteUut esimerkiksi kiristys työttömyysturvan ehtoihin, eläkeputken hiljattainen poisto ja nyt koronapandemian seuraukset.

Yrittäjät ja akateemiset väitösopiskelijat joutuvat jatkuvasti hankaluuksiin työttömyysturvan eri tulkintojen kanssa (on kokemusta) kuten myös helposti tutkinto-opiskelijat. Työkokeilun tai -harjoittelun päiväraha on naurettavan pieni.

Olen neuvotellut vuosikymmenen yleissitovista ja paikallisista työehdoista koskien kristillisten, myös suurimpien, hyväntekeväisyysjärjestöjen toimintaa koti- ja ulkomaissa ja toimin luottamusmiehenä.

Kristillisdemokraatit on jo ehdottanut uudistusta sosiaaliturvaan (Asmo Maanselkä: "Kannustava perusturva").

Ammattiliittoni otti rohkean harppauksen avaamalla alamme (työntekijät STTK-Akava) luottamusmiehen valinnan kaikille työntekijöille, ei vain jäsenille. Työttömyysturvaa olisi myös uudistettava osana perusturvan uudistusta.

Erikoisasiantuntija 1:

Kokemukseni on, että tahto on enemmän työhön ottajan taholla. Jos joskus priorioisivat, että kuka on ollut hakijoita pidempää työttömänä...

Erikoisasiantuntija 2,

Antamalla töitä esim. kaupungilta niille, jotka siihen kykenee. Lopuille ensin kuntoutusta ja jos senkään jälkeen ei ole työkykyinen niin eläkkeelle.

Tavallinen kansalainen:

Työllistymisen helpottaminen. Yritysten voitava työllistää helpommin.

4. Mitä olen valmis itse tekemään työttömien tilanteen parantamiseksi?

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:

Olen jo puhunut asumisesta ja myös järjestänyt panelin, jossa ehdokkaiden kesken vallitsi konsesusta infrastruktuurihankkeiden vaikutuksesta asumisen hintaan.

Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma:

Olen toiminut työttömien ja vähävaraisten parissa 20-vuotta. Olen pyrkinyt helpottamaan työttömien taloudellista ahdinkoa jakamalla ilmaisia aterioita sekä jakamalla ruoka-apua. Järjestämällä ilmaisia tapahtumia ja lisäämällä hyödyllistä työttömiä hyödyntäviä koulutuksia.

Ulla Palomäki, SDP, Tuusula :

- puhumalla asiasta yleisesti
- kuntien työllistämistuet
- terveyspalvelut, terveystarkastukset

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Valtion suunnitelmissa on siirtää työllisyyden hoito kuntiin tämän valtuustokauden aikana. Tähän tulee monialaisesti panostaa ja varmistaa työntekijöiden osaaminen myös näissä tehtävissä. Tämä on myös kunnille suuri mahdollisuus tuottaa työllisyydenhoitoon liittyviä palveluita jälleen lähipalveluna, ja tätä ei mielestäni tule hukata.

Siihen asti kunta voi jo nyt panostaa te-toimiston rinnalla ihmisten yksilölliseen kohtaamiseen ja jatkopolkujen suunnitteluun yhdessä työttömien kanssa.

Vaikka toki työttömyys ja vuokra-asuminen ei aina kulje käsi-kädessä, näen tärkeänä että Tuusulassa jatketaan kohtuuhintaisen vuokra-asumisen rakentamista. Meillä on monen vuoden takamatka tarpeeseen nähden tässä asumismuodossa, joten tehtävää riittää.

Työttömille tulee myös taata mahdollisuus osallistua mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan. Kunnan tulisi luoda malleja joissa erilaisille kansalaisopiston kursseille ja harrastusmahdollisuuksiin olisi mahdollista osallistua myös, vaikka taloudellisesti olisikin niukkaa. Tähänhän on tehty jo erilaisia kokeiluja, mutta sekä tietoisuutta näistä että jatkuvuutta tulee kyllä lisätä.

minusta on myös tärkeää, että työttömienkin ääni kuuluu päätöksenteossa. Itse toki työssäni tapaan päivittäin työttömiä nuoria aikuisia, ja huomaan miten suuri kuilu voi olla sen brändi-Tuusulan ja heidän kokemuksiensa välissä. Tätä kuilua tulee entisestään kaventaa niin kuulemalla suoraan heitä enemmän, kuin heitä kohtaavia ihmisiä, jotka voisivat viedä ajatuksiaan suoraan päätöksentekoon.

Elina Sarlund: Keskusta, Laukaa:

Selvittämään mitä nyt tehdään ja miten saisi jatkumaan kunnan omana toimintana hanketyöt. Hankkeet kestävät vähän aikaa, mutta pysyvyys ja ihmisten toimeentulon riittäminen jatkossa on turvattava. Yritykset ja myös kunnan omat työpaikat pitäisi kannustaa ottamaan töihin myös vajaatyökykyisiä. Työttömille tulee olla oikeus julkiseen terveydenhuoltoon ja palveluohjaukseen. Nykyään moni ei tiedä tai osaa hakea apua tai se on liian vaikeaa. Nämä pitäisi yhdistää työllisyyttä edistäväksi ja ennaltaehkäisevästi työttömyysuhan alla oleviin. Ei vain pitkäaikaistyöttömien.

Sairaslomalla paluu tuetusti työpaikkoihin pitäisi olla niitä työpaikkoja jotka ottaa töihin. Tähän pitäisi satsata kunnassa myös hanketyön jälkeen.

Yritysten tukeminen talousvaikeuksissa ja pienyrittäjien neuvonta ja kriisituki sekä perheiden tuki pitäisi olla kunnossa. Moni yrittäjä ja yrittäjien perheet jäävät tyhjän päälle, jos yritys ei pärjää.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Ajamaan perustuloa.

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Mm sairaanhoitokulut sekä hammashoito kulut on vähävaraisilta inhimillistettävä/ maksut poistettava. Tämän puolesta tulen puhumaan. Nyt työttömät, eläkeläiset ym vähävaraiset eivät voi käyttää terveystalvuita, sillä siitä aiheutuvat kulut kaatavat talouden.

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Työttömien tilanteen parantamiseksi olen valmis taistelemaan ja ajamaan aloitteita, jotka todella vähentävät työttömyyttä, eikä ole ns. temppu työllistämistä. Lisäksi valtakunnallisesti ajan perusturvan parantamista (1200€)

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Olen ollut politiikassa mukana 20 vuotta ja monessa muussakin, ja jokaista kanavaa käyttäen yrittänyt pitää työttömien puolia.

Olen itse ollut työttömänä neljällä vuosikymmenellä, ensimmäisen kerran kun valmistuin suoraan kortistoon 17-vuotiaana vuonna 1992. Olen elämäni aikana ollut enemmän työtön kuin töissä. Olen ollut vajaa 5 vuotta yrittäjänäkin joten tiedän senkin puolen asiasta. Minulla on useampi ammatti, koska olen opiskellut uusia ammatteja paremman työllistymisen toivossa.

Nyt olen toiminnanjohtajana Kokkolan työttömät ry:ssä, ja teen kaikkeni että toiminta saataisiin takaisin jaloilleen koronan jälkeen. Yhdistyksen uuteen toimintaan voi tutustua yhdistyksen facesivuilla. Tällä hetkellä koronarajoitukset haittaa pahasti toimintaa, mutta tässä kesän aikana käynnistetään toimintoja, aluksi talon ulkopuolella mutta varmasti heinäkuun puolella aloitellaan ruokalan toimintaakin ja elokuun alusta ehkä jo kaikki alkaa rullaamaan normaalisti. Toimintaa laajennetaan ja kehitetään edelleen työttömien itsensä eli meidän jäsenten toiveiden mukaan. Tällä hetkellä it-ryhmä ja ruokajako on toiminnassa.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Ks.edellinen vastaukseni; olen ollut mm luottamusmiehes noin 100 työntekijälle useissa maissa (myös ns.lähetetty työ).

Tuttavapiiriini kuuluu mm osatyökykyisiä, minimiturvaeläkeläisiä ja vartuin pienyrittäjäperheessä. Ymmärrän myös hyvin monikulttuuristen ja naahanmuuttajaperheiden ja ihmisten haasteita työnarkkinoilla ja olen seurannut yritysten käytännön henkilöstöpolitiikkaa tässä suhteessa.

Erikoisasiantuntija 1:

Itse olen työtön ollut vuodesta 2017 (oikeasti jo 2016, koska tuet loppui vuoden 2015 lopussa. Ja opiskelijahan on käytännössä vaikka olisi päätoiminen opiskelija) ja haen aktiivisesti oman alan töitä. Veljeni on pitkäaikaistyötön. Kumpikin olemme käyneet kuntouttavan työtoiminnan, veljeni pidempään ja hänellä on todettu masennus. Hänen psykologinsa sanoi kerran, että hänen masennuksensa paranisi, jos hän saisi töitä, mutta tämä yhteiskunta ei hänelle siis tarjoa lääkettä. Aina piiloudutaan johonkin. Ja minä ilmeisesti seuraan mukana. Alkaa tuntumaan, että jossakin on päätetty että meikäläisille ei saa antaa mitään töitä.

Erikoisasiantuntija 2:

No itse olen työtön ja olen neuvonut muita tuki asioissa ja ollut yhteydessä päättäjiin.

Tavallinen kansalainen:

Maksamaan veroja.

5. Miten vähentäisin sairauksista aiheutuvaa köyhyyttä?

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:

- Ensisijainen etuus joku muu kun työmarkkinatuki
- ilmainen joukkoliikenteen lippu
- Ilmainen terveydenhuolto
- Kategorisesti automaattinen vammaistuki

Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma:

Varhainen puuttuminen mm. elämönhallinnan menettämisen vaarassa olevien ihmisten keskuudessa. Ylisukupolvisen köyhyyden katkaiseminen.

Ulla Palomäki, SDP, Tuusula:

- tarveharkintainen asiakasmaksuliikenne, tulorajat, jolloin ei maksuja lankaan.
- kohtuullistaminen asiakasmaksujakaan
- ennaltaehkäisevät terveyspalvelut kuntoon
- sosiaalipalvelut tarvittaessa matalan kynnyksen palveluina

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Valitettavasti Tuusula yhdessä muun Keski-Uudenmaan kanssa teki jo aiemmilla kausilla oman sote-uudistuksensa, ja siirsi keuSotelle sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotantovastuun. Tämä malli sinäänsä olisi voinut olla toimiva, mutta kuntien vaikutusvalta KeuSoteen jäi kirjaamatta tarpeeksi selkeästi ja tästä syystä edes KeuSoten valtuustoon ei tuoda päätettäväksi selvästi kuntalaisten palveluihin vaikuttavia päätöksiä. Pelkään, että tilanne vaan pahenee mikäli tämä kierros SoTe -uudistuksesta pääsee maaliinsa. Koska yksi tärkeä keino

sairauksista aiheutuvan köyhyyden ehkäisyyn olisi nopea ja tarkoituksenmukaiseen hoitoon pääsy, ja jatkuvat hoitoketjut. Nyt näihin ei kunnan valtuustosta suoraan voi vaikuttaa, mutta kuten valtakunnanpolitiikkaankin tulee suunnata vaikutustyötä.

keino jota kunta voi käyttää, on pohtia erilaisia mahdollisuuksia palkata osatyökykyisiä, tai tukea yrityksiä palkkaamaan myös heitä. Tämä siis jos sairaus on sellainen, että osittainen työ olisi mahdollista. Tuki kunnalta yritykselle ei aina ole taloudellista, vaan tukea tukiviidakossa niin työntekijälle kuin työnantajallekin, sekä tukea työn mitoituksen määrittelyssä.

Elina Sarlund: Keskusta, Laukaa:

Sairauksien hoito pitäisi olla tasa-arvoista. Jos on moniongelmainen tai mielenterveys/päihdeongelmia, silloinkin pitää hoitaa myös fyysisiä sairauksia ja pitää huolta ihmisten avun saamisesta.

Fyysiset sairaudet ja mt ongelmat vaikeuttavat työn saantia ja aktiivisuutta osallistujia yhteisölliseen toimintaan ja olla tuottava yksilö. Siksi perusterveydehoito pitää olla kunnossa ja apua saada matalalla kynnyksellä myös mielenterveyspuolen palveluissa.

Köyhyys vähenee, kun ihminen saa toimeentuloa ja palkkaa. Mutta sairaana ei voi tehdä töitä tai opiskella. Perheet kärsivät tästä myös ja taloustilanne periytyy sukupolvelta toiselle. Eriarvoisuuksia jos on haasteita esimerkiksi nepsy-asioissa ja ei saa oikeanlaista tukea perheeseen ja lasten kanssa.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Lääkkeiden hintaa alemmas ja esim terveyskeskus ja poliklinikka maksut pois. Myös tavalliset Sairaalakatu edullisimmiksi

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Sairaanhoitokulut pois vähävaraisilta. Lääkekuluihin automaattisesti maksusitoumus, katsomatta kuuluuko potilas toimeentulotuen piiriin vaiko ei

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Sairauksien hoidossa on siirryttävä ennaltaehkäisyyn. Lisäksi sairaudesta johtuvaa köyhyyttä tulee parantaa tukia parantamalla. Kuulun itsekin tähän ryhmään.

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Meillä Kokkolassa/Keski-Pohjanmaalla ei ole enää sote kuntien hoidossa vaan Soiten. Olen Soiten varavaltuutettu ja yhdessä valtuutetun kanssa olemme ajaneet Soitessa vähävaraisten asioita mm. vaatimalla että Soiten laskuissa pitäisi lukea selkeästi se, että asiakasmaksuihin on vähävaraisten oikeus saada alennusta tai jopa vapautus koko laskusta lain mukaan. Pieni muutos on tullut mutta ei vielä tarpeeksi selkeä. Lakimuutos tulee ensi kuun alussa ja viimeistään silloin tähän asiaan pitäisi tulla parannusta enemmän.

Kunnanvaltuutetuilla on aika vähän muuten mahdollisuuksia vaikuttaa koska asiat menee lakien mukaan, mutta kunta voi myöntää avustuksia vaikka yhdistyksille jotka auttavat sairaita ja muita vähävaraisia ihmisiä.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Kelan omavastuu on monisairaalle reseptilääkkeistä todella iso. Myös kakkostyyppin diabeetikkojen insuliinit pitäisi saada takaisin Kelan 100%-isen korvauksen piiriin.

Helsingissä terveyskeskukset eivät toimi tyydyttävästi kaikilla kaupungin alueilla (ruuhkia, lääkäripula jne). Vaikka kaupunginvaltuusto juuri hyväksyi #terapiatakuu'n, on mielenterveyspalvelujen saaminen todella työn takana, myös lapsille. Kiinnittäisin myös huomiota esim. kaupungin omaan työhyvinvointiin.

Erikoisasiantuntija 1:

Menemättä lääkäriin ja kituuttaen omissa sairauksissaan... Käytännössähän minuahan ei kukaan hoida eikä minun omaisiani, jos minä itse en hakeudu hoitoon. Ja siltä alkaa tuntumaan, että minua ei kukaan hoida. No kunhan hoitaisi äitini ja veljeni. Mutta minun pitäisi toisaalta olla työkunnossa vaikka tässä työttömyysajassa sekin alkaa vähän alentua ...

Erikoisasiantuntija 2:

Totaalinen asennemuutos.

Tavallinen kansalainen:

Jos tulotaso on vähäinen, niin sairauskulut eivät saa viedä suurempaan köyhyyteen. Yhteiskunnalla pitää olla varaa maksaa köyhimpien sairauskuluja.

6. Miten olen valmis parantamaan pieneläkeläisen taloudellista ahdinkoa?

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:

Nostamalla pieniä eläkkeitä

Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma:

Verotusta pienentämällä ja lääkkeiden omavastuiden poistamalla.

Ulla Patomäki, SDP, Tuusula :

- huojennetut asiakasmaksut ja osallisuusmaksut
- eläkeläisalennukset
- yhteistyö järjestöjen kanssa vahvasti

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Asumisen kustannuksista jo puhuinkin työttömien osalta. Toki pieneläkeläisetkään eivät ole välttämättä vuokra-asumisen piirissä, mutta asuntopolitiikalla voimme toki vaikuttaa myös asumisen kustannuksiin. On myös tärkeää että kyläkeskuksissa on lähipalveluita. Näin asiointi hoituu ilman ylimääräisiä matkakuluja ja tuo myös taloudellista apua. SoTe-palveluiden osalta toki kunta ei enää näitä pääätä, mutta vaikuttamistyötä tämän eteen tulee jatkaa painokkaasti.

Elina Sarlund Keskusta, Laukaa:

Pieneläkeläisten pitäisi saada apua tukien hakemiseen ja Kelan sekä sosiaalitoimen konkreettista apua selvittää oikeuksiaan. Moni pienellä eläkkeellä oleva ei osaa hakea apua järjestelmästä. Vaan he ovat tottuneet hoitamaan itse asiat ja pärjäämään ns omillaan.

Yhteiskunnassa lääkkeet, sairauden hoito ja palvelut maksavat paljon. Niihin on oikeus saada tukea, mutta moni ei tiedä mitä tukia kuuluisi saada ja ei jaksa alkaa hakemaan niitä. Vaikka olisi laskuja ja lääkkeiden osvoja riittävästi toimeentulotukea varten. Toisaalta palvelumaksuja voidaan alentaa lain mukaan, jos ne aiheuttavat toimeentulotuen tarvetta. Kunnissa ei neuvota heitä ja tehdä päätöksiä palvelumaksujen perimättä jättämisestä.

Pienituloiset eläkeläiset voisivat saada myös kunnan virkistystoimintaa ja yhteisöllistä tukea ilmaiseksi ja maksutta ruokailuja tai tapahtumia,. Joissa voi kokea olevansa osa yhteisö ja saisi tietoa omista oikeuksista ja vertaistukea.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Se perustulo auttaisi tähänkin. Kaikille se perustulo. Eläkettä saisi silti normaalisti

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Pienituloisille eläkeläisille kuntalisä, maksuttomat lääkkeet sekä terveystalvelut.

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Parantamalla perusturvaa eli nostamalla se 1200€:n, jonka saisivat myös kaikki pieneläkeläiset. Lisäksi maksuton joukkoliikenne on asialistallani korkealla.

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Kunnanvaltuutettuna voisin tehdä aloitteen siitä että palveluseleitä jaettaisiin vähävaraisille eläkeläisille enemmän kuin nyt. Kuntien talous on ahtaalla, meilläkin ollaan oltu hyvin lähellä kriisikunnaksi joutumista, joten mitään kovin suuria juttuja ei varmasti saa läpi. Nämä eläkeläisten asiatkin on enemmän valtakunnantasolla päätettäviä asioita. Tulevissa maakuntavaaleissa ja eduskuntavaaleissa valitaan henkilöt jotka näihin asioihin oikeasti pystyvät vaikuttamaan enemmän.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Eläkkeen indeksikorotukset on jäädytetty. Lääkekulut ja esim.silmäläsit pitäisi saada helpommin Kela (ttt) piiriin. Tämäkin ryhmä huomioitaisiin osana Kristillisdemokraattien sosiaali- ja perusturvan uudistusta.

Erikoisasiantuntija 1:

Ensin olisi määriteltävä, kuka on todella pieneläkeläinen. Asumiskustannukset kasvavat kaikenlaisten maksujen myötä ja jos taloyhtiöissäkin keksitään aina "paranneltavaa" remonttien toimesta. Se käy pitkään taloyhtiössä asuneen kukkarolle. Varsinkin kun on joutunut edellistenkin remonttien kustannuksia lainarahalla kustantaa, kun on ajatellut, että taloyhtiön talous näkyy sillä tavalla hyvältä. Rikkaammat ja hyvin toimeentulevat osakkaat kuitenkin usein häätävät nämä ihmiset pois toiminnallaan.

Erikoisasiantuntija 2:

En tiedä ei kokemusta.

Tavallinen kansalainen:

Veroja maksamalla.

7. Miten olen valmis parantamaan yksinhuoltajan köyhyyttä?

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:

YH lisän nosto + toimeentulotuen nosto + lapsilisän nosto ja lisäksi lapsilisän ja elatustuen huomiomatta jättäminen toimeentulotuen normilaskelmassa

Ilse Vauhkonen, Rauma:

Ilmainen hoitopaikka lapsille. Järjestöjen apupaketti yksinhuoltajan tueksi.

Ulla Palomäki, SDP, Tuusula :

-asiakasmaksuhuojennukset
- vertaistuki, matala kynnys

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Edellä kuvattuun liittyen asumisen mahdollistaminen erilaisin tavoin myös perheasunnoissa. Sotu-uudistus ja siihen liittyvät tukimallit tulisi myös saada yksinhuoltajaperheiden näkökulmasta nopeasti läpi.

Lapsiperheiden tukena tulee tarkastella päivähoiton maksukäytäntö jotta se on heille kohtuullinen, ja myös lasten harrastuksia tulee kunnan tukea niin, että jokaisella lapsella on mahdollisuus vähintään yhteen itselle mielekkääseen harrastukseen ilman että se kuormittaa perheen taloutta. Itse en näe, että kaikkien pitää saada kaikkea maksutta, vaan että heidän joilla on tarve huojennukseen tai kokonaan ilmaiseen palveluun tulee se saada. Kunta voi kehittää huojennuksen tai maksuttomuuden hakemisen tapoja niin, että se on mahdollisimman leimaamatonta ja vaivatonta.

Elina Sarlund Keskusta, Laukaa:

Yksinhuoltajien taloudellinen tukeminen harkinnanvaraisella toimeentulotukea ja lastenhoidon järjestäminen, niin että perheen ainoa vanhempi saa levätä ja jaksaa käydä töissä tai opiskella. Tukiperheet, kodinhoitajat kuntiin ja sosiaalitoimen ennaltaehkäisevä kotipalvelu takaisin. Perhetyöntekijät eivät ole oikea taho, koska yksinhuoltaja ei tarvitse neuvoja vaan aikaa ja irtaantumista kotoa harrastuksiin tai töihin. Päivähoidon järjestäminen vanhemman työn ja myös terveydenhoidon ajaksi.

Yhteistyö yritysten, järjestöjen ja kunnan kanssa konkreettisista toimista lasten maksuttomia tai tuettuja harrastusmahdollisuuksia lisäämällä. Lastenhoidon järjestämistä tapahtumissa joihin aikuinen haluaisi osallistua. Mm päätöksen teko tai luennot ja yleisötapahtumat. Vanhemman tukeminen henkisesti lasten kasvatuksessa. Ei epäillä heti kyvyttömyyttä hoitaa lapsia, jos hakee apua tai kertoo olevansa väsynyt. Kaikki aikuiset saavat olla väsyneitä. Mahdollisuus oikeasti keskustella luottamuksellisesti ilman pelkoa lastensuojelun puuttumisesta ja toimista.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Perustulo auttaisi tähänkin.

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Yhdenhuoltajan perheet saisivat korotettua kuntalisää. Heille tarvitaan myös maksuton kotiapu, joka sisältää juuri sen perheen tarvitsemää apua, oli se lasten hoitoa, siivoamista tai jotain muuta. Apua täytyisi saada matalan kynnyksen toimintona. Vain pyytämällä, ilman erityistä "syytä".

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Edelleen perusturvan korotus on ensimmäinen askel. Toiseksi lapsilisää ei saa enää osoittaa tuloksi toimeentulotukea hakiessa.

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Tämäkään asia ei ole kovin hyvin hoidettavissa kunnan tasolla. Mutta valtakunnan tasolla pitäisi lapsiperheköyhyyttä vähentää mm. sillä että etuuksien lapsikorotuksia nostettaisiin reilusti, se kohdentuisi suoraan köyhimpiin lapsiperheisiin, myös lapsilisää pitäisi nostaa, muidenkin kuin yksinhuoltajien.

Kokkolassa nostaisin kokkolalisää reilusti, eli 200 euroon nykyisestä 80 eurosta.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Kannatan 1-vuotiaiden kotihoidontuen kuntalisää takaisin Helsinkiin. Ajan lisää asumisoikeusasuntoja Helsinkiin.

Erikoisasiantuntija 2:

Neuvomaan tukien saannissa.

Tavallinen kansalainen:

Veroja maksamalla. Veroilla katetaan koulukustannuksia, asumiskustannuksia tms.

8. Miten olen valmis parantamaan omaishoitajan tilannetta?**Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:**

Omaishoidon tuen nostaminen. Vähintään tuplat

Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma:

Omaishoitajan palkkiota pitää korottaa. Tukiverkkoa laajentaa.

Ulla Palomäki, SDP, Tuusula :

- riittävä omaishoidontuki
- omaishoidon vapaat ja jaksamisen tunnistaminen palveluilla
- kuntoutuspalveluja omaishoitajille ja hoidettaville
- yhdistystoiminnan tukeminen

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Omaishoitajien asemaa kunnallisen päätöksenteon näkökulmasta hankaloittaa jo nyt pirstaloituneet palvelut, eli osa palveluista on kunnan ja suurin osa taas KeuSoten palveluita. Kuten jo edellä sanoin, että vaikka KeuSoten vaikutuskanavat on ohuet niitä tulee hyödyntää, ja vaikka sitä kautta pyrkii takaamaan omaishoitajille niin tarvittava taloudellinen kuin henkinenkin tuki. On tärkeää että omaishoitajat voivat myös tukeutua SoTe -palveluihin niin, että saavat joskus lepoa ja mahdollisuuksia hoitaa myös itseään ja perheen asioita.

Elina Sarlund Keskusta, Laukaa:

Omaishoitajat tarvitsevat apua ja lisäkäsia kotiin. Ja vapaata omasta kodista. Myös taloudellinen tuki omaishoitajille olisi tarpeellista. Säästyy kunnan rahoja kun omaishoitaja jaksaa hoitaa ympäri vuorokauden omaistaan. Siksi pitää tukea myös omaishoitajien jaksamista. Lomia ja vapaapäiviä pitää pystyä pitämään omien tarpeiden mukaan. Jos kunnassa on perhehoitaja joka voi tulla kotiin tai sitten vastaavasti hoidettava pääsee samaan tuttuun hoitopaikkaan. Omaishoitajille voisi myöntää myös virike seteleitä tai muita etuja, joilla saa käyttää kunnan liikuntapalveluita maksuttomasti.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Omaishoitajillekin se perustulo

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Omaishoitajille viikkovapaat, joka viikolle maksuton lomittaja. Omaishoitajien palkkioita olisi myös nostettava. Samoin heitä itseään olisi kuunneltava, omaishoitajat itse osaavat sanoa mitä tarvitsevat.

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Panostamalla taloudelliseen tukeen sekä ajamalla heille enemmän vapaata panostamalla erilaisiin omaishoitajien tuki muotoihin.

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Omaishoitajille pitäisi myöntää esim. 1000 euron suuruinen vähimmäiskorvaus, paikkakunnasta riippumatta. Se säästää kuitenkin paljon kunnan rahoja, monella tavalla. Omaishoitajille pitäisi taata myös enemmän lomapäiviä ja ylipäättään hoitaa asiat niin että ne pystyy myös pitämään.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Omaishoidon tuki pitäisi saada verovapaaksi.

Erikoisasiantuntija 1:

Itse olen epävirallinen omaishoitaja äidilleni. Äitini pystyy aika paljon itsekin mutta on hyvä on ollut olla apuna. Äitini ei halua ketään tänne "kyylläämään", joka edellytetään että saa tuen ja näin virallistettaisiin minun "asemani". No teen nyt tätä ilman korvausta enkä muuta vaadikaan kunhan äitini on onnellinen.

Erikoisasiantuntija 2:

En tiedä

Tavallinen kansalainen:

Veroilla maksan näitä mielelläni. Omaishoitajan tulot voisivat olla verottomia.

9. Miten olen valmis parantamaan ylivelkaantuneiden ahdinkoa?

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:

Liiketoimintakielto perintäfirmoille. Ulosotossa saatu raha lyhentää ensin velkapääomaa ja vasta sitten kuluja

Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma:

Velkaneuvontaa pitää lisätä. Jonot ovat liian pitkiä.

Ulla Palomäki, SDP, Tuusula:

- velkaneuvonta helpommin saavutettavaksi
- maksusopimukset, jos kunta kuluja
- talousneuvontaa matalalla kynnyksellä
- addiktiohoito saataville, mm. Peliriippuvuus yms.

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Kunnan tulee kehittää yhteistyötä talous- ja velkaneuvonnan kanssa niin, että palvelu on helposti saatavilla ja resursseja on riittävästi. Kunta voi toimia moniammatillisen tuen tukena niin, että talous- ja velkaneuvonta toimii sen osana, koska usein pelkkä velkojen hoitosuunnitelma ei ahdinkoa riitä helpottamaan, vaan ylivelkaantunut voi tarvita apua ja tukea muihinkin asioihin ja tukiviidakossa selviämiseen.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Helpompi pääsy velkasaneeraukseen ja ulosttokorkojen järjestäminen. Nyt kun lyhentää helmassa kaikki menee korkoihin, ei pääse ikinä veloistaan. Korkojen pidentäminen ja järjestäminen. Henkilökohtainen konkurssi on jossain maissa käytössä. Velat saa anteeksi. Pikavipit pois ja osamaksulla ostaminen oltava vaikeampaa niin että esim. tutkitaan onko enemmänkin maksuja ja minne, ennen kuin annetaan lisää.

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Perintäkulut, korot, ulosottomaksut ym jotka korottavat alkuperäistä summaa, pois. Kaikille mahdollisuus maksaa/ tehdä maksusuunnitelma niin että maksaa vain alkuperäiset summat, jonka jälkeen luottotieto häiriö merkintä poistetaan heti

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Velalliselle on tehtävä järjestelyjä, jossa tämä lyhentäisi velkaa vain yhteen kohteeseen. Lisäksi maksuhäiriömerkintä ei saa olla esteenä asunnon saannille ja muiden välttämättömien asioiden hankinnalle esim. kotivakuutus.

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Olen itse ollut yrityksen lopettamisen jälkeen 16 vuotta ulosoton asiakkaana. Velkajärjestelyyn en mennyt koska vanhempani olivat takaamassa pankkilainaa, ja sitä lainaa maksan vielä tästä eteenpäinkin 12 vuotta. Tämän vuoden alusta ulosotossa olevat velat vanheni, 16 vuoden aikana olin 4-5 vuotta töissä yhteensä, ja sinä aikana minulta pystyttiin ulosmittaamaan yhteensä 3000 euroa, se kertoo siitä miten pienituloinen olen aina ollut. Sain vihdoon luottotiedotkin takaisin. Samanlaista kohtaloa en soisi kenellekään, ja tiedän että monilla on paljon parempaa.

Kunta ei oikeastaan voi muuta tehdä kuin tarjota velkaneuvontaa ja sosiaalista lainaa.

Valtakunnan tasolla pitäisi lakia muuttaa niin että ulosoton suojaosuutta nostettaisiin ja ulosmitattujen varojen käyttöä velkojen maksussa muutettaisiin siten että alkuperäinen velka maksettaisiin ensin pois, ja sitten vasta perintäkulut ja vastaavat. Oikeudenkäynnitkin pitäisi rajoittaa varsinaisiin kuluihin jotka menee kärjäoikeudelle eikä niin että perintötoimisto saa itse määrittellä paljonko sille on tullut kuluja kun netin kautta lähettävät laskun kärjäoikeudelle hyväksyttäväksi ulosottokelpoiseksi kun yleensä ei ole edes riittäsiasta kyse. Mutta ikävä kyllä näissä vaaleissa ei pääse näistä asioista päättämään.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Onneksi on tukijärjestöjä ja seurakuntien diakonia, sillä kuntien velkaneuvonta on ruuhkaista.

Helsingissä pitäisi tuottaa myös kaupungin omarahoitteisia edullisempia asuntoja. Olen kannattanut kaupungin esimerkiksi yhdistyksille myöntämien avustusten säilyttämistä ennallaan.

Erikoisasiantuntija 1:

Joskus syy voi olla ihan oman itsensä ulkopuolelta. Joku kuolee, haluaa vähän paremmat hautajaiset, jotka vainaja ansaitsee. Sitten taloyhtiön ja muun yhteiskunnan vaatimukset,.. Jollainhan ne pitää rahoittaa, kun vielä pitää eläkin. Vaikka olen teologi niin en ihan allekirjoita sitä, että ihminen elää ainoastaan Pyhällä Hengellä. Harjoitteluajanani, jonka tein siis ilman palkaa, sitä kokeilin ja onneksi oli vanhemmat, jotka vähän auttoivat ruokapuolella.

Erikoisasiantuntija 2:

Ajamalla Ulosottolain uudistamista.

Tavallinen kansalainen:

Mahdollisuus sovittaa velkoja työllä.

10. Mitä haluan ensisijaisesti saada aikaiseksi kuntapäätäjänä?

Juha Nieminen, Vasemmistoliitto, Vantaa:

Toiveissani on kunta, jossa jokaisella on mahdollista elää rikasta ja tasapainoista elämää. Poistaisin ensiksi terveyskeskusmaksut ja haluaisin maksuttoman hammashoidon jokaiselle kuntalaiselle. Myös joukkoliikenne voisi olla maksutonta.

Ilse Vauhkonen, SDP, Rauma:

Olen ennen kaikkea työttömien ja vähävaraisten puolestapuhuja. Kaikilla tulee olla yhtäläiset oikeudet tasa-vertaisiin palveluihin kunnassa.

Ulla Palomäki, SDP, Tuusula:

Haluan, että kaikki pysyy mukana. Palvelujen kehittämisessä tulee olla painoarvonsa saavutettavuus kaikille. Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukeminen, ilman tulorajasadonnaisuuksia.

Liikuntatilojen käyttöoikeus

HYTE toiminta yhdistysten kanssa kasvuun entisestään.

Jaana Kellosalmi, Vihreät, Tuusula:

Haluan olla mahdollistamassa erilaisissa elämäntilanteissa olevien ihmisten kuulemista päätöksenteossa, ja sitä että päättäjät pohtivat omien päätöksiensä vaikutuksia myös heikossa asemassa olevien ihmisryhmien näkökulmasta. Näen ja kuulen päätöksentekopuheessa edelleen eriarvoistavaa puhetta, ja sitä kautta eriarvoistavia päätöksiä syntyy. Yhdenvertaisempi ja huomioivampi päätöksenteko ei synny jos sitä ei tehdä, ja se olisi kuntapäätäjänä ensisijainen päämääräni.

Nina Koivuranta, Vasemmistoliitto, Rovaniemi:

Rovaniemellä haluan ensisijaisesti vaikuttaa julkiseen liiketeen toimivuuteen ja köyhyyden poistamiseen. Myös toimiva joukkoliikenne poistaa köyhyyttä.

Pirita Hakomäki, Perussuomalaiset, Vaasa:

Puuttua kiusaamiseen, nostaa perheiden hyvinvointia

Toni Kallioinen, Suomen kommunistinen puolue, Joensuu:

Haluan ajaa Joensuuhun 6 tunnin työpäivää, jotta työtä voisi jakaa oikeudenmukaisemmin.

Johanna Laakso, Vihreät, Kokkola:

Haluan olla se joka muistuttaa muita jokaista päätöstä tehtäessä että mitä tämä päätös vaikuttaa vähävaraisiin.

Sitä olen aina tehnyt joka paikassa mihin olen pyrkinyt asioista vaikuttamaan.

Olen ollut Kokkolan veden johtokunnassa kolme kautta, Kokkolan kaupungin henkilöstölautakunnassa yhden kauden, Soiten varavaltuutettuna yhden kauden, PAM 070 johtokunnassa työttömien edustajana pari kautta, Kuntakokeilu Kanavassa työttömien ryhmässä, perustamassa Onnea ry:tä joka auttaa vähävaraisia perheitä järjestämään synttäreitä lapsilleen, Hollihaan koulun vanhempainyhdistyksessä puheenjohtajana joitain vuosia... kaikissa paikoissa olen aina tuonut esille sen, että mitkä asiat on vähävaraisen realiteetit mitkä pitää ottaa huomioon.

Vaikka en ole kunnanvaltuutetuksi koskaan päässyt, olen päässyt silti vaikuttamaan asioihin, ja sitä jatkan edelleen siitä huolimatta pääsenkö läpi vaaleissa vai en.

Päivi Simi-Kim, Kristillisdemokraatit, Helsinki:

Koronapandemian jäljiltä työpaikkojen löytyminen (myös nuoret, vastavalmistuneet) ja pk-yrittäjien (myös freelancerit) hyvinvointi tarvitsee kunnallistakin panostusta. Haluan edistää myös

maahanmuuttajataustaisten naisten työllistymistä. Myös työvoimapalvelujen pitäisi olla riittävät ja sopia erilaisille ryhmille. En halua leikata avustuksia yhdistyksille.

Suuri huoleni on työssä käyvien ja perheellisten veronmaksajien, niin kantasuomalaisten kuin ulkomaalais-taustaisten, kiihtynyt pako kehyskuntiin johtuen asumisen hinnasta ja lähipalvelujen laadusta. Haluaisin edistää paikalliset asukkaat osallistavaa yhteistyötä ja suunnittelua, asumisoikeus- ja omarahoitteista asuntotuotantoa sekä teollisuuskiinteistöjen muuntamista asunnoiksi. Vanhat huonosti rakennetut talot (muut kuin kulttuuriperintö, jotka pitäisi saattaa yhteistyöllä käyttöön) voisi purkaa ja rakentaa tilalle uutta.

Kaavasuunnittelu tarvitsee kenties osallistamisen uudistusta, koska esimerkiksi segregaaation estäminen ei käytännössä toimi ja luontoalueet aiheuttavat kiistoja. Tähän liittyy myös lähipalvelujen (koulutus, varhaiskasvatus, terveys) laadun kohottaminen ruuhka-alueilla.

Haluan myös palauttaa 1-vuotiaiden kotihoidontuen kaupunkilisän, koska sen poisto oli mielestäni epätasa-arvoistavaa ja vaikuttaa kielteisesti Helsingin imagoon. Mielestäni Helsinkiin tarvittaisiin myös toinen synnytysklinikka.

Tavallinen kansalainen:

Eriarvoistumisen estämistä.